

2023-01-23

Justitiedepartementet
via e-post
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L2@regeringskansliet.se

Betänkandet Alla tiders föräldraskap (SOU 2022:38)

Svenska Bankföreningen (Bankföreningen) har fått ovan rubricerat betänkande på remiss och ber att få lämna följande synpunkter.

En social förälders möjlighet att hantera bankärenden åt den omyndige

I betänkandet beskriver personer som inte är den omyndiges förmyndare (sociala föräldrar i stjärn- eller regnbågsfamiljer) problem i mötet med banken. Det nämns bland annat svårigheter att få öppna sparkonto i den omyndiges namn. Bankföreningen har förståelse för att det kan upplevas frustrerande för en social förälder att inte kunna öppna sparkonto eller till exempel Swish åt den omyndige. Föräldrabalkens regler om förmyndarförvaltning av den omyndiges tillgångar medger dock inte att någon annan än den omyndiges förmyndare skulle kunna utföra dessa åtgärder.

Förslaget om en föräldrafullmakt

I betänkandet föreslås en föräldrafullmakt. Förslaget går ut på att den omyndiges vårdnadshavare ska kunna ställa ut en fullmakt åt någon annan – en social förälder – att hantera personliga angelägenheter avseende den omyndige. Därutöver föreslås att en föräldrafullmakt även ska kunna omfatta rätt att få ta del av uppgifter som rör den omyndiges ekonomiska angelägenheter i samma utsträckning som en förmyndare.

Föräldrafullmaktens omfattning är således begränsad i sådan mån att föräldrafullmaktshavaren inte har någon behörighet att hantera ekonomiska angelägenheter rörande den omyndige. Det vill säga, föräldrafullmaktshavaren kan inte öppna konto eller andra banktjänster åt den omyndige, utan får enbart en "tittbehörighet".

Bankföreningens farhåga är att förslaget om att ge föräldrafullmaktshavaren en möjlighet till insyn i den omyndiges ekonomi riskerar att skapa felaktiga förväntningar hos föräldrafullmaktshavaren om vad denne har rätt att göra. Det är heller inte osannolikt att tittbehörigheten kan komma att kunna användas enbart vid besök på

bankkontor, eller möjligen kunna nyttjas vid telefonsamtal med banken, förutsatt att föräldrafullmaktshavaren då kan identifieras. En digital identifiering förutsätter sannolikt att föräldrafullmaktshavaren också är upptagen i det föreslagna registret som ska tillhandahållas av Skatteverket och att det är enkelt åtkomligt för bankerna.

Som framgår av betänkandet finns bland Bankföreningens medlemmar avvikande uppfattningar om förmyndare idag har möjlighet att befullmäktiga någon annan än en annan förmyndare att hantera ekonomiska angelägenheter åt den omyndige. Gemensamt bland medlemmarna är dock att man upplever det som ett större problem att familjehemsföräldrar inte kan bistå familjehemsplacerade barn i ekonomiska angelägenheter än att bonusföräldrar inte kan bistå en omyndig för vilken man inte är förmyndare. Bankföreningen hade därför gärna sett att betänkandet omfattade ett förslag till en, åtminstone begränsad, möjlighet för en familjehemsförälder att kunna agera i ekonomiska angelägenheter avseende den omyndige. Det skulle sannolikt underlätta vardagen och den sociala samvaron för familjehemsplacerade barn där förmyndarna inte medverkar om en familjehemsförälder enklare skulle kunna få möjlighet att bistå den omyndige i ekonomiska angelägenheter.

För den skull regeringen går vidare med förslaget om föräldrafullmakt, föreslår Bankföreningen att det i det föreslagna registret om föräldrafullmakt även ska framgå vem eller vilka som är barnets förmyndare, förordnad förmyndare eller medförmyndare. Likaså bör övervägas om registret också kan användas för gode män och förvaltare samt registrering av framtidsfullmakter.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Richard Edlepil